

5. David a království Izrael (2. Samuelova 7)

SALOMOUNŮV CHRÁM

Plánek chrámu připomíná svatý přibýtek. Skládá se z nádvoří a vnější a vnitřní svatyně.

také Davidovi, že jeho potomci zdědí věčnou vládu. Svůj slib Davidovi pečeti Bůh pokyny vybudovat chrám, který má nahradit schránu smlouvy. Chrám postaví Davidův syn Šalomoun a jeho chrám je symbolem stále Boží přítomnosti uprostřed lidu a připomíná obnovenou smlouvu.

Izraelcům se nedaří Mojžíšovy zákony dodržovat. Proto Bůh dovoluje, aby je jejich nepřátelé utlačovali. Poté obnovuje smlouvu s králem Davidem. Bůh slibuje, že sjednotí Izraelce pod Davidovou vládou a zbaví je utlačovatelů, zůstanou-li věrní zákonům zakotveným ve smlouvě. Slibuje

Proroci a zaslíbení nové smlouvy

Když Izraelci stále nedodržují zákony smlouvy, posílá k nim Bůh proroky, kteří přinášejí varovná, ale zároveň nadějná poselství, jež předpovídají Izraelcům, že budou vyhnáni ze zaslíbené země, avšak mluví také o nové smlouvě, kterou Bůh uzavře se svým lidem. Zaslíbení nové smlouvy přináší Izraelcům prorok Jeremjáš. Prohlašuje, že lidská srdce se duchovně obrodí a že Bůh odpustí lidu jeho hříchy (Jeremjáš 31,31). Proroci Jeremjáš, Izajáš, Malachiáš a Micheáš také prorokují příchod spasitele. Tento spasitel neboli Mesiáš uzavře novou smlouvu mezi Bohem a jeho lidem.

PROROK IZAJÁŠ
Prorok Izajáš předpověděl, že budoucí Mesiáš bude pocházet z rodu Davidova (Izajáš 11). Tento detail proroka Izajáše pochází z obrazu Pietra Rugina (cca 1445–1523).

6. Ježíš Kristus a nová smlouva (Nový zákon)

Ježíš byl poslán Bohem jako prostředník, aby uzavřel definitivní smlouvu s lidstvem. Je Spasitelem ohlašovaným starozákonními proroky a vyzývá lidi, aby lítovali svých hříchů a změnili své smýšlení a jednání, neboť jen tak se mohou navrátit k Bohu a dosáhnout věčného života.

Kristova smrt a vzkříšení jsou znakem nové smlouvy. Před svou smrtí nabízí Ježíš svým učedníkům pohár vína se slovy: „Toto jest má krev, která zpečetuje novou smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů.“ (Matouš 26,28) Apostolové jsou svědky Ježíšovy smrti a vzkříšení a žádají všechny ty, kdo věří v Krista, aby se dali pokřtít. Křest je symbolem očistění a znovuzrození. Je také znamením nové smlouvy, která je nabízena celému lidstvu.

Kříž

Na této římské mozaice (4.–7. století) z Kartága je kříž. Kříž připomíná Ježíšovu smrt a stal se symbolem víry v Krista.

KALICH NA PŘIJÍMÁNÍ

Tento římský stříbrný kalich (6. století po Kr.) byl snad užíván při přijímání. Na horním okraji kalicha je vyryt řecký nápis „Svatý je Bůh, svatý jediný a mocný, svatý jediný a nesmrtelný, Bože, smluj se nad námi“.

POSLEDNÍ VEČEŘE

Malba Simona Ušakova ze 17. století ztvárňuje poslední večeři Ježíše a jeho učedníků. Křesťané přijímají chléb a víno jako památku na Krista. Tento úkon se nazývá svaté přijímání neboli eucharistie.

Bůh knihy Genesis

Bible má pro Boha řadu slov. V knize Genesis je Bůh označován šesti různými hebrejskými jmény, z nichž každé zdůrazňuje jiný aspekt jeho podstaty.

Nejvýznamnějším jménem je Jahve (Exodus 3,14), které znamená „Jsem, který jsem“. Pro židovský národ je toto jméno tak svaté, že je Židé neuvádějí a Boha nazývají „Adónaj“, což znamená „Pán“. Někdy je Bůh nazýván prostě „Él“ a toto jméno vyjadřuje Boží moc.

Jahve
Toto posvátné jméno je napsáno mezi oběma rukama na marocké řezbě do papíru z 19. století. Boží jméno je psáno čtveřicí hebrejských písmen YHWH, která se nazývají „tetragram“.

Jak se Bůh zjevuje?

Jen pár lidí se v bibli setkává s Bohem osobně a při těchto příležitostech se Bůh skrývá v jasné záři. Bůh se často zjevuje v různých přírodních podobách, jako jsou hrom, blesk a kouř. Mojžíš varuje Izraelce, aby se nedívali na Boha přímo, protože by je to mohlo zahubit (Exodus 19,21). Svému lidu se Bůh také zjevuje ve viděních a snech. Prorok Izajáš spatřil ve svém vidění Boha na trůně (Izajáš 6,1) a Jákob spatřil ve snu Boha na konci vysokého žebříku (Genesis 28,12).

BLESK, SYMBOL BOŽÍ MOCI

BOŽÍ JMÉNA

Él Éljón

znamená NEJVÝŠÍ
GENESIS (14,18-20)

Šófet

znamená SOUDCE
GENESIS (18,25)

Él Olam

znamená BŮH VĚCNÝ
GENESIS (21,33)

Jahve-Jire

znamená HOSPODIN VIDÍ
GENESIS (22,14)

Él Élohej-Jisra'el

znamená BŮH, BŮH IZRAELE
GENESIS (33,20)

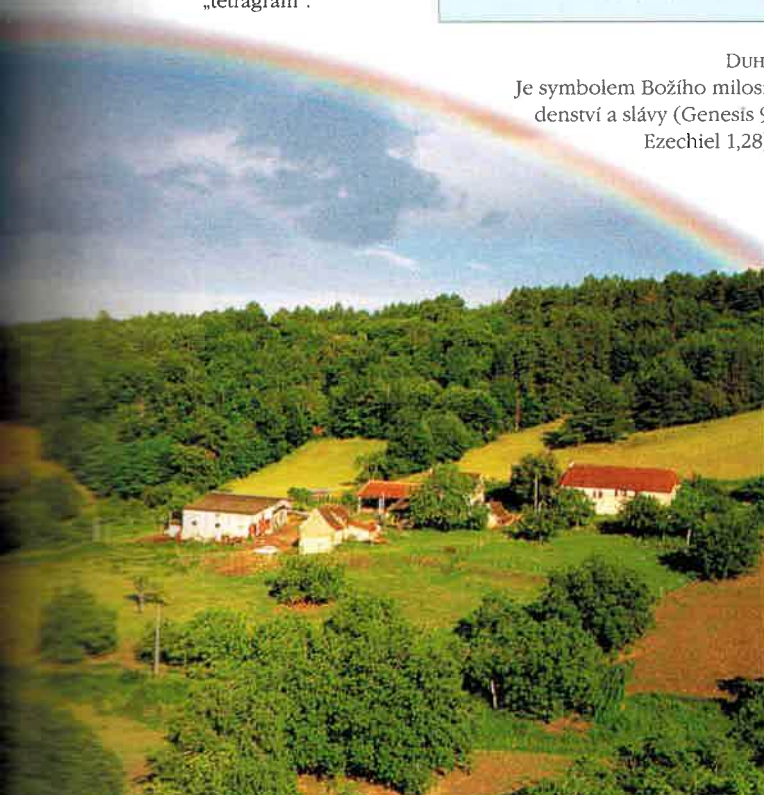

Él Šadaj

znamená BŮH VŠEMOHOUCÍ
GENESIS (49,25)

DUHA

Je symbolem Božího milosrdenství a slávy (Genesis 9; Ezechiel 1,28).

Autorství knihy Genesis

Kniha Genesis neuvádí svého autora. Ale židovská a křesťanská tradice připisuje prvních pět knih bible Mojžíšovi, který mohl shromáždit a zaznamenat to, co se ústně nebo písemně tradovalo.

Aby texty knihy Genesis dávaly smysl, je nutné je pohlížet v kontextu doby, kdy byly napsány, tedy poté, co Izraelci přijali Mojžíšův zákon. Hebrejský čtenář bez obtíží rozpoznal každý odkaz na jednotlivá ustanovení v Mojžíšově zákoně, protože je znal. Zákony obsahovaly podrobné návody k provádění obřadů a obětí, ale i občanské a morální povinnosti.

Oběti

Izraelci obětovali zvířata nebo jiný majetek, aby dosáhli Božího odpuštění za své hříchy. První oběti, o nichž se bible zmiňuje, přinesli Kain a Ábel. Bůh přijal oběť z nejlepších prvorozených jehňat, kterou přinesl Ábel, ale odmítl Kainův dar z „plodin země“ (Genesis 4,3).

Kniha Leviticus obsahuje detailní požadavky na rituální oběti. Kain se Bohu znelíbil, protože nenabídl nejlepší část své úrody (23,10).

NOE A ARCHA

Na okně z barevných dlaždic je zobrazen obětující Noe, poté co jeho rodina bezpečně dosáhla pevné země.

Čisté a nečisté

Bůh nařídil Noemu, aby do archy vzal sedm kusů od každého druhu čistých i nečistých zvířat. Mezi nečistá zvířata patří ta s rozdělenými kopyty, která nepřezvykují, ryby bez šupin nebo ploutví, draví ptáci, okřídlený hmyz a některé druhy „havěti hemžící se po zemi“ (Leviticus 11).

Rodokmeny

Genesis obsahuje řadu jmených seznamů. Na jednom z těchto seznamů jsou jmenováni Noemovi synové Chám, Jefet a Šém (Genesis 10). Potomci Šémovi jsou známi jako Semité, Chámovi potomci souvisejí s Hamity a Kenaanci a Jefetovi potomci osídlili Malou Asii, Řecko a ostrovy ve Středozemním moři.

²⁴I řekl Bůh: „Vydej země rozmanité druhy živočichů, dobytek, plazy a rozmanité druhy zemské zvěře!“ A stalo se tak. ²⁵Bůh učinil rozmanité druhy zemské zvěře i rozmanité druhy dobytka a rozmanité druhy všelijakých zeměplazů. Viděl, že to je dobré. ²⁶I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad (...) celou zemí.“ (...) ²⁷Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. ²⁸A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte (...) nade vším živým.“ (...) ²⁹Bůh také řekl: „Hle, dal jsem vám na celé zemi každou bylinu (...) i každý strom, na němž rostou plody se semeny. To budete mít za pokrm.“ ³⁰A stalo se tak. ³¹Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. Byl večer a bylo jitro, den šestý.

2 ¹Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. ²Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. ³A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.

SMYSL PŘÍBĚHU

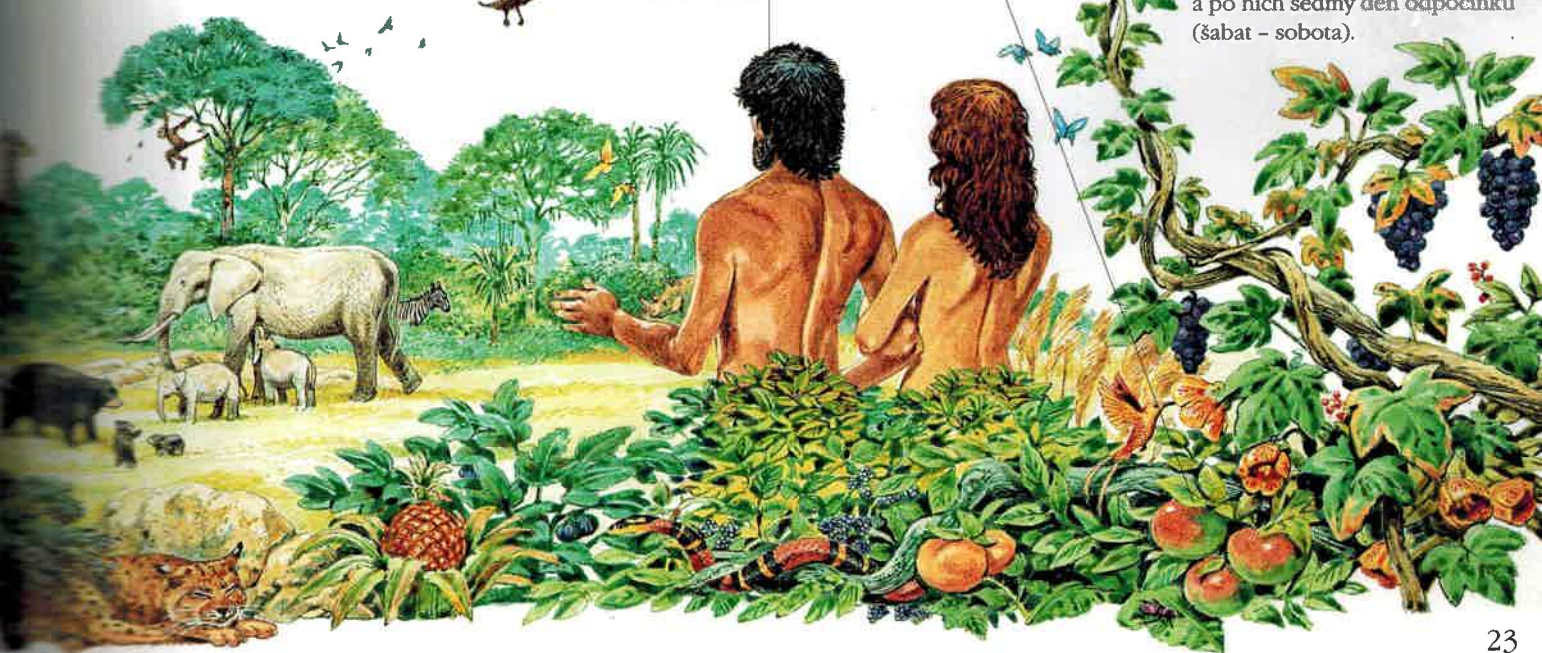
Genesis 1 je prvním příběhem o stvoření. Oslavuje jednotu a dokonalost vesmíru a zdůrazňuje velikost a moc Boží. Opakování klíčových výrazů a spojení vytváří strukturu a odráží řád, který dal Bůh světu. Příběh o stvoření se odehrává v sedmi dnech a „sedmička“ se stala symbolem dokonalosti, dokončení a naplnění.

Země je obydlena
zvířaty všeho druhu

Bůh stvořil lidstvo,
muže a ženu

A všechny druhy
rostlin

KAPITOLA 1 VERŠ 14
„Budou na znamení časů, dnů
a let.“ (...)

Světla se objevují čtvrtého dne, který tvoří střed sedmi dnů. Světla jsou slunce, měsíc a hvězdy. Starověké náboženské kalendáře vycházely ze slunečního a měsíčního cyklu, který určoval dobu svátků a náboženských slavností.

ASTRONOMOVÉ

Na této rytině z 15. století jsou arabští astronomové, kteří vypočítávají postavení měsíce a hvězd.

KAPITOLA 1 VERŠ 27
„Bůh stvořil člověka, aby byl
jeho obrazem.“

Lidstvo (muž a žena) je obrazem Božím v duchovním, nikoli tělesném smyslu. Bůh uděluje lidem schopnost vládnout, tvořit a volit mezi dobrem a zlem.

KAPITOLA 2 VERŠ 3
„Bůh požehnal a posvětil
sedmý den.“

Boží stvoření určilo rytmus lidského života; šest dní práce a po nich sedmý den odpočinku (šabat – sobota).

podle toho, jak jej nazve. ²⁰Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř.

Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná. ²¹I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. ²²A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu.

²³Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženu se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“

²⁴Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. ²⁵Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.

SMYSL PŘÍBĚHU

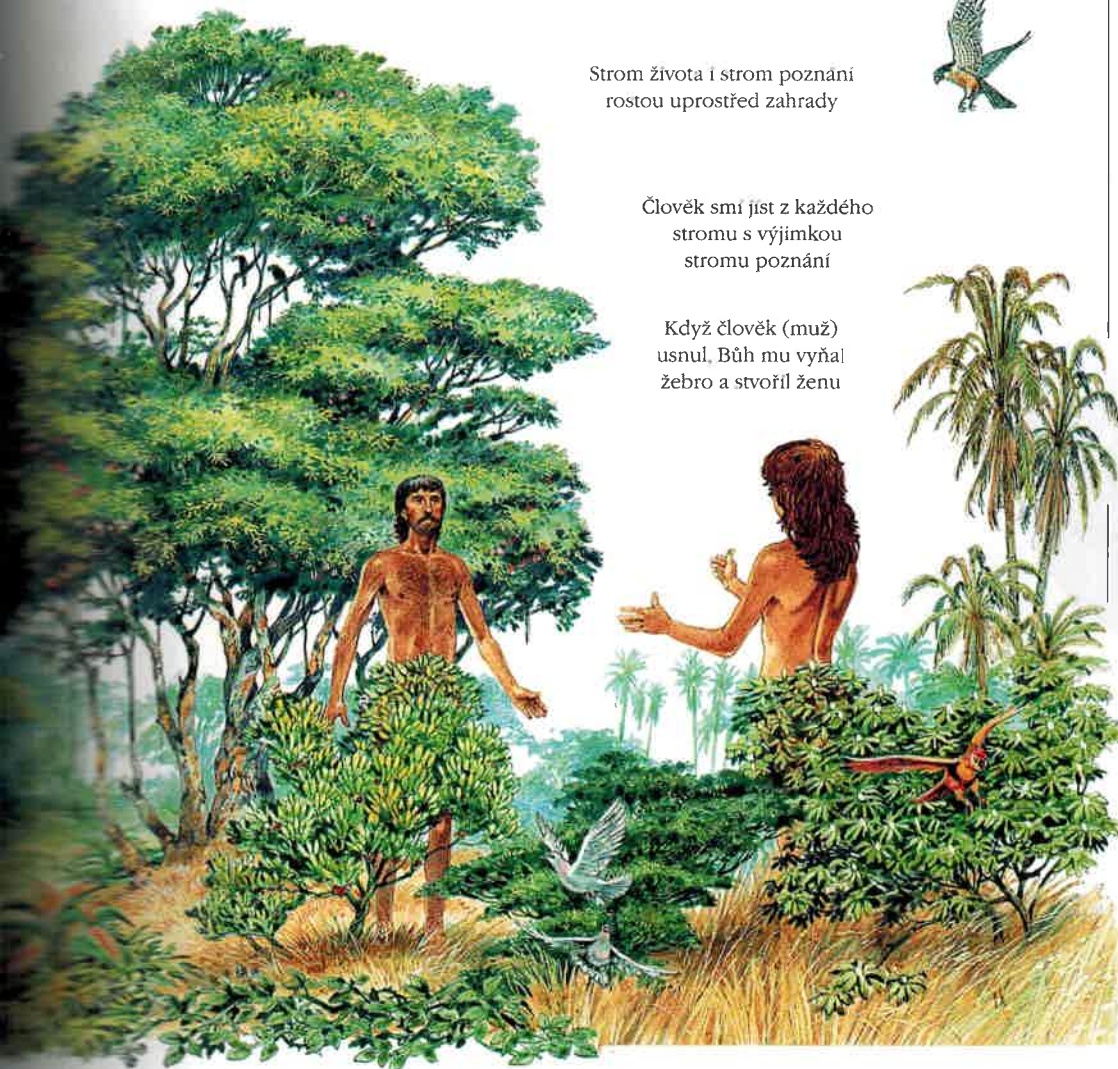
Genesis 2 je druhým příběhem o stvoření. Tento příběh zdůrazňuje lásku Boží k lidem a Boží starost o lidstvo. Bůh tu netvoří tvrdým příkazem, nýbrž jemnými činy. Uzavírá s lidstvem smlouvu: muž a žena směji žít v „rajské zahradě“, budou-li poslouchat svého Stvořitele.

Strom života i strom poznání rostou uprostřed zahrady

Člověk smí jíst z každého stromu s výjimkou stromu poznání

Když člověk (muž) usnul, Bůh mu vyňal žebro a stvořil ženu

KAPITOLA 2 VERŠE 11-14

„Pířson (...) Gíhón (...) Chidekel (...) Eufkrat“

Z těchto řek dnes známe pouze Tigris (Chidekel) a Eufkrat. Protékají úrodnou oblastí, která se nazývala Mezopotámie (dnešní Irák). Zbývající dvě řeky je obtížné určit. Někteří badatelé se domnívají, že Gíhón je nějaká říčka v údolí Eufkratu.

TIGRIS (CHIDEKEL) A EUFRAT
Delta Tigridu a Eufkrau je velmi bažinatá. V jejich bažinách žili po dlouhá staletí Arabové.

KAPITOLA 2 VERŠ 18

„Není dobré, aby člověk byl sám.“

Tato věta je v protikladu k verši Genesis 1, kde je všechno „dobré“. Věta podtrhuje význam dalšího aktu Božího stvoření.

KAPITOLA 2 VERŠ 22

„Hospodin Bůh utvořil z žebra (...) ženu.“

Člověk je bez partnera nedokonalý a osamocený, a proto Bůh stvořil ženu. Žebro vzal z místa poblíž Adamova srdce – symbolu lásky – a z místa pod jeho paží – symbolu ochrany. Tato symbolika vyjadřuje biblický ideál manželství.

STROM ŽIVOTA

A STROM POZNÁNÍ

Strom života symbolizuje dar věčného života, který Bůh nabídl lidstvu. Muž a žena směji svobodně jíst z tohoto stromu. Strom poznání dobrého a zlého představuje volbu mezi dobrem a zlem. Jíst jeho plody vede k nezávislosti na Bohu, a proto je to zakázáno.

Strom
poznání

KAPITOLA 3 VERŠ 20
„Člověk svou ženu pojmenoval
Eva.“

„Eva“ je hebrejské slovo pro „život“. Je významné, že tak Adam svou ženu pojmenoval hned poté, co s ním Bůh mluvil o smrti. Adam ví, že Bůh nepřestane lidstvu žehnat, i když oni oba zhřešili. Hebrejsky se „člověk“ řekne „adam“. Tento výraz souvisí se slovem „adama“, tj. „země“, a připomíná tak stvoření člověka Bohem.

Bůh vyhání Adama a Evu ze zahrady v Edenu

Had svádí Evu,
aby pojedla
ze stromu

KAPITOLA 3 VERŠ 24

„Cheruby s plamenným mečem“
Cherubové jsou často zobrazováni jako andělské bytosti, které vystupují jako Boží strážci. Sochy cherubů zdobily Šalomounův chrám. Jejich výtvarné zpodobení bylo snad ovlivněno předovýchodními sochami okřídlených lvů a býků s lidskou hlavou.

OKŘÍDLENÁ BYTOST (1300 PŘ. KR.)
Nalezena v Megidu, Palestina.

Eva dává zakázané ovoce Adamovi. Když Bůh zjistí, že Adam a Eva zhřešili, trestá lidstvo.

SMYSL PŘÍBĚHU

Hřích Adama a Evy zničil nevinnost a klid ráje – Edenu. Protože jedli ze stromu poznání, vzepřeli se Boží vůli. Bůh je trestá tím, že jim odnímá dar věčného života a vyhání je ze zahrady. Jejich hřích má za následek, že lidstvo je odloučeno od Boha.

Bůh odsuzuje Kaina k životu
bezcílného bloudění

¹¹Budeš nyní proklet a vyvržen ze země, která rozevřela svá ústa, aby z tvé ruky přijala krev tvého bratra. ¹²Budeš-li obdělávat půdu, už ti nedá svou sílu. Budeš na zemi psancem a štvancem.“

¹³Kain Hospodinu odvětil: „Můj zločin je větší, než je možno odčinit. ¹⁴Hle, vypudil jsi mě dnes ze země. Budu se muset skrývat před tvou tváří. Stal jsem se na zemi psancem a štvancem. Každý, kdo mě najde, bude mě moci zabít.“

¹⁵Ale Hospodin řekl: „Nikoli, kdo by Kaina zabil, *bude postižen sedmeronásobnou pomstou.*“ A Hospodin *poznámenal Kaina znamením*, aby jej nikdo, kdo ho najde, nezabil. ¹⁶Kain odešel od tváře Hospodinovy a usadil se *v zemi Nódu*, východně od Edenu. ²⁵I poznal opět Adam svou ženu a ta porodila syna a dala mu jméno Šét. Řekla: „Bůh mi vložil do klína jiného potomka místo Ábela, kterého zabil Kain.“ ²⁶Šétovi se narodil syn; dal mu jméno Enóš.

SMYSL PŘÍBĚHU

Kainova žárlivost ničí rodinné svazky a vede ke zločinu. Jeho hřích je větší než hřích Adama a Evy. Kain se však nekaje, ale protestuje proti trestu, který mu Bůh udělil. Bůh posílá Kaina daleko od „zahrady v Edenu“, aby žil s neustálou vzpomínkou na svůj hřích.

Bůh poznámenal Kaina znamením,
které ho má chránit před nepřáteli

KAPITOLA 4 VERŠ 7

„*Hřích se uvelebí ve dveřích.*“

Je to poprvé, kdy bible užívá slovo „hřích“. Hřích je zobrazován jako zvíře připravené k útoku. Kain má stále příležitost vést rádný a spravedlivý život, ale musí v sobě přemoci závist a žárlivost.

ZÁVIST

Závist je na této Giottově fresce ze 14. století zpodobena jako démon.

KAPITOLA 4 VERŠ 15

„*Bude postižen sedmeronásobnou pomstou.*“

I když Kain svého činu nelituje, Bůh mu nabízí ochranu. Boží slitování je větší než jeho hněv. Číslo sedm symbolizuje absolutní a dokonalou ochranu Boží.

KAPITOLA 4 VERŠ 15

„*Poznámenal Kaina znamením.*“

Bible neuvádí, jak byl Kain poznámenán. Znamení je symbolem Boží ochrany a zároveň připomínkou Kainova hřichu. Často bývá zobrazováno jako tetování.

KAPITOLA 4 VERŠ 16

„*V zemi Nódu*“

Hebrejské slovo „Nód“ znamená „bloudění“. Kain je odsouzen k bloudění neúrodnou zemí, kde nelze pěstovat plodiny. Jeho trest je horší než Adamův.

Bůh odsoudil Adama, aby obdělával zemi zamořenou trním a hlozím.

²²Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal.

7 ¹I řekl Hospodin Noemu: „Vejdí ty a celý tvůj dům do archy, neboť vidím, že ty jsi v tomto pokolení jediný můj spravedlivý.“

²Ze všech zvířat čistých vezmeš s sebou po sedmi párech, samce se samicí, ale ze zvířat, která nejsou čistá, jen po páru, samce se samicí.

³Také z nebeského ptactva po sedmi párech, samce a samicí, aby zůstalo naživu potomstvo na celé zemi, ⁴neboť již za sedm dní sešlu na zemi déšť, který potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Smetu z povrchu země vše, co povstalo, co jsem učinil.“ ⁵Noe udělal všechno, jak mu Hospodin přikázal. (...)

¹¹V šestistém roce života Noeho, sedmnáctý den druhého měsíce, se provalily všechny prameny obrovské propastné tůně a nebeské propusti se otevřely. (...)

¹³Právě toho dne vešli Noe i Šém, Chám a Jefet, synové Noeho, i žena Noeho a tři ženy jeho synů s nimi do archy, ¹⁴oni i všechna zvířet rozmanitých druhů (...) i všechno ptactvo rozmanitých druhů. (...)

¹⁵Vešli k Noemu do archy vždy pár po páru ze všeho tvorstva, v němž je duch života. ¹⁶Vcházeli, samec a samice ze všeho tvorstva, jak mu Bůh přikázal.

A Hospodin za ním zavřel.

Zeny shromažďují potraviny, které mají být uskladněny v arše

Jsou shromažďováni samci a samice všech zvířat

Všechny druhy ptáků se slétají k arše

Goferové dřevo ke stavbě archy

Noemova žena svolává zvířata

NÁSTROJE KE STAVBĚ LODÍ
Řemeslníci na Předním východě užívali nástroje podobné těmto 3000 let starým egyptským nástrojům. Teslic se užívalo k otesávání a hoblování. Vrtákem na luku se vyvrtávaly díry na dřevěné kolfky.

KAPITOLA 6 VERŠ 14 „Udělej si archu.“

Archa znamená v hebrejštině „truhla“ nebo „nádoba“. V bibli je stejného slova použito pro Mojžíšovu ošatku. Noemova archa stejně jako Mojžíšova ošatka jsou symbolem Boží ochrany a spásy.

VELKÁ POTOPA

Mnoho světových kultur zná legendu o potopě. Příběh o potopě v mezopotamském „Eposu o Gilgamešovi“ také vypráví o arše se zvířaty. V tomto příběhu seslali pohanští bohové potopu, protože je rušil hrozný hluk, který lidé dělali.

KAPITOLA 7 VERŠ 4 „Čtyřicet dní a čtyřicet nocí“

Číslo čtyřicet je v bibli spojováno s mnoha mocnými Božími činy. Potopa není chápána jako záhuba, ale jako příběh o spáse, která vede k nové epoše.

KAPITOLA 7 VERŠ 16

„A Hospodin za ním zavřel.“
Bůh symbolicky odděluje spravedlivé od hříšníků.

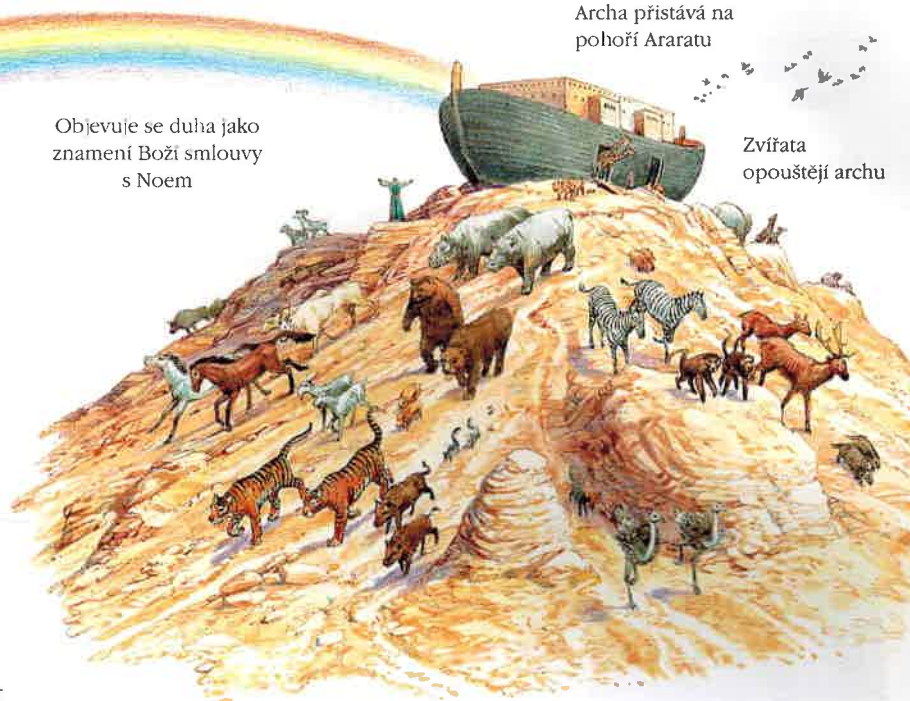

Holubice se vrací k Noemu s olivovým lístkem v zobáku

Objevuje se duha jako znamení Boží smlouvy s Noem

Archa přistává na pohoří Araratu

Zvířata opouštějí archu

¹⁵I promluvil Bůh k Noemu:

¹⁶„Vyjdi z archy.“ (...)

¹⁸Noe tedy vyšel a s ním jeho synové a jeho žena a ženy jeho synů. ¹⁹Všechna zvíř, všechna havěť a všechno ptactvo (...)

vyšlo podle svých čeledí z archy.

²⁰Noe pak vybudoval Hospodinu oltář a vzal ze všech čistých dobytčat i ze všeho čistého ptactva a zapálil na tom oltáři

oběti zápalné. ²¹I ucítil Hospodin libou vůni a řekl si v srdci: „Už nikdy nebudu zlořečit zemi kvůli člověku, přestože každý výtvar lidského srdce je od mládí zlý, už nikdy nezhubím všechno živé. (...)

²²Setba i žeň a chlad i žár, léto i zima a den i noc nikdy nepřestanou po všechny dny země.“

⁹Bůh¹ Noemu a jeho synům požehnal a řekl jim: „Plod'te a množte se a naplňte zemi. (...)

¹⁰Hle, já ustavuji svou smlouvu s vámi a s vaším potomstvem ¹⁰i s každým živým tvorem.“ (...)

¹²Dále Bůh řekl: „Toto je znamení smlouvy, jež kladu mezi sebe a vás i každého živého tvora, který je s vámi, pro pokolení všech věků: ¹³položil jsem *na oblak svou duhu*, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemí.“

Noe vzdává Bohu díky obětí zvířat

KAPITOLA 8 VERŠ 4

„Archa spočinula na pohoří Araratu.“

Příběh neuvádí přesnou polohu hory Ararat, ale jde o pohoří oblasti známé od 6. století př. Kr. jako Ararat. Tato oblast dostala později název Arménie a její nejvyšší hora byla nazvána Ararat.

KAPITOLA 8 VERŠ 11

„Čerstvý olivový lístek“

Olivový lístek je znamením, že Bůh stvořil nový svět. Moderní symbol míru – holubice nesoucí olivovou ratolest – má svůj původ právě v tomto příběhu.

OLIVOVÁ RATOLEST

KAPITOLA 9 VERŠ 13

„Na oblak svou duhu“

Biblické slovo *duha* znamená také „válečný luk“. Nástroj války, zbraň, se nyní stává symbolem míru. Rozprostřena v oblacích se duha stává viditelným znamením Božího zaslíbení, že Bůh už nikdy nezahubí vše živé, co stvořil.

SMYSL PŘÍBĚHU

Příběh o stvoření popisuje úplný počátek, kdy Bůh vytvořil z chaosu řád. Potopa nastává svět chaosu, ale zároveň umožňuje nový počátek. Moře a země dostanou opět své místo. Lidé a zvířata se znovu množí a přijímají Boží požehnání v novém stvoření.

³Tu si řekli vespolek: „Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme.“ Cihly měli místo kamene a asphalt místo hlíny. ⁴Nato řekli: „Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi.

Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“

⁵I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidí budovali. ⁶Hospodin totiž řekl: „Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést.

⁷Nuže, sestoupíme a zmateme jim tam řeč, aby si navzájem nerozuměli.“

A najednou obyvatelé města poznali, že si vzájemně nerozumějí.

⁸I rozehnal je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města. ⁹Proto se jeho jméno nazývá *Bábel*, že tam Hospodin zmaťl řeč veškeré země a lid rozehnal po celé zemi.

Lidé si postavili věž, která sahá do nebes

Bůh zmaťl lidské jazyky, takže si lidé už nerozumějí

Všichni se přestali zajímat o věž a odcházejí

Nepálené cihly se suší na slunci

SMYSL PŘÍBĚHU

Tento příběh nám sděluje, že „pýcha předchází pád“. Obyvatelé Bábelu chtěli být jako Bůh. Věž si postavili ke své vlastní slávě a jejich pýcha přivodila také jejich pád. To, čeho se nejvíce báli, zmatení a rozdělení, je nakonec potkalo.

KAPITOLA 11 VERŠ 4

„Nuže, vybudujme si město a věž.“

Bábelská věž byla pravděpodobně babilónským chrámem - zikkuratem. Tyto stupňovité věže byly někdy až 100 m vysoké. Měly čtvercový půdorys a dlouhé schodiště vedlo k malé svatyni na vrcholu. Zikkuraty měly svá jména, např. „Dům, který spojuje nebe a zemi“.

ZIKKURAT

Rozvaliny zikkuratů byly nalezeny v Babilónu a Uru (dnešní Irák).

KAPITOLA 11 VERŠ 9

„Proto se jeho jméno nazývá *Bábel*.“ V babilónštině je „Bábel“ „brána nebes“, ale v hebrejštině znělo slovo „bábel“ stejně jako slovo „zmatek“. Arogantní stavitelé se již nedokázali dorozumět a byli odsouzeni k blábolení.

STAVBY Z CIHEL

V Izraeli byl obvyklým stavebním materiálem kámen a malta, ale ty nebyly dostupné ve starověké Mezopotámii. Stavitelé věže použili cihly z nepálené hlíny, které se na Předním východě užívají i dnes.

VÝROBA CIHEL Z NEPÁLENÉ HLÍNY